

Ministerieel besluit tot vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen mijnkratersite Sint-Elooi met geallieerde mitrailleurspost (W.O. I) in Ieper (Voormezele)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische waarde en de sociaal-culturele waarde als monument:
mijnkratersite Sint-Elooi met geallieerde mitrailleurspost (W.O. I), gelegen in Ieper (Voormezele), Rijselseweg 214
bekend ten kadaster:
Ieper, 14de afdeling, sectie B, perceelnummers 378G, 379K
zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische in casu de militair-historische waarde en de historische contextwaarde:

Als zijnde een bijzonder felbevochten plek in de Ieperboog. Sint-Elooi lag bijna drie jaar lang pal op de frontlijn. In deze periode werd hier zwaar gevochten, in eerste instantie omwille van een kleine, maar strategisch belangrijke verhevenheid die boven het natuurlijk reliëf uitstak, gekend als 'The Mound'. Het heuveltje werd op 27 maart 1916 door een dieptemijn weggeblazen. Na de Slag bij Sint-Elooi (27 maart - 16 april 1916) zouden de frontlijnen nog dichter bij elkaar liggen, waarbij de Duitsers de nieuw gecreëerde mijnkraters handig versterkten en integreerden in hun frontlijn. De Mijnslag van 7 juni 1917 zou voor de geallieerden wel voorspoedig verlopen, waardoor de frontlijn enkele kilometers verder oostwaarts opschoof.

Als zijnde een site die getuigt van de evolutie van de ondergrondse oorlogsvoering. Behalve de tientallen ondiepe mijnladingen die bij Sint-Elooi door beide kampen tot ontploffing werden gebracht, experimenteerden de Britten hier ook voor het eerst met het graven van mijngalerijen op grotere diepte en met het plaatsen van veel grotere springladingen. De ontploffing van deze springladingen op 27 maart 1916 resulteerde in zes mijnkraters, waaronder de ondertussen grotendeels gedempte krater nr. 3. Deze nieuwe principes van ondergrondse oorlogsvoering culmineerden in de Mijnslag van 7 juni 1917, toen 19 dieptemijnen onder de heuvelrug tussen Hill 60 en Waasten tot ontploffing werden gebracht. Eén ervan is de 'Victoria Crater', vandaag de dag een vredige vijver op deze site.

Als zijnde een geallieerde mitrailleurspost die in de winter van 1917/1918 is opgetrokken door Australische genie-eenheden. Pas na de Derde Slag bij Ieper gaf de Britse legerleiding de dodelijke efficiëntie van betonnen verdedigingswerken toe en ging ze over tot de bouw van talrijke betonnen militaire posten. Door de specifieke inplanting van de mitrailleurspost tegen de kraterwand van de 'Victoria mijnkrater', kon men zich relatief veilig, want ongezien, bewegen. Door de inplanting van de mitrailleurspost op een hoogtelijn van 47 meter, had men vanaf deze post een uitstekend zicht en schootsveld in de richting van het dal van de Diependalebeek en de Duitse stellingen.

Als zijnde een militaire constructie die getuigt van de evolutie die de oorlogsvoering tijdens de Eerste Wereldoorlog onderging en waarbij het gebruik van beton voor militaire verdedigingswerken aan belang won.

Historische in casu de architectuurhistorische waarde:

Als zijnde een Australische mitrailleurspost, gebaseerd op een typische 'elephant shelter', waarvan heel typerende bekledingselementen bewaard zijn. Het meest opvallende element zijn de bewaarde zware golfplaten, 'elephant plates' genoemd, waarop de betonnen constructie gegoten is. Hierdoor neemt de constructie de vorm aan van een halve cilinder. In de meeste shelters zijn deze golfplaten verdwenen.

Sociaal-culturele waarde:

Als materiële getuige van de 'Grooten Oorlog' die de frontstreek jarenlang in zijn greep had en honderdduizenden mensenlevens verwoestte. De Eerste Wereldoorlog was een internationale gebeurtenis bij uitstek, met o.m. de Westhoek als strijdtoneel waar honderdduizenden mannen uit de hele wereld vochten. De herinnering aan de Eerste Wereldoorlog kent nog steeds een breed maatschappelijk en internationaal draagvlak. Als stille getuige, die door de jarenlange inbedding in het landschap van de frontstreek als het ware deel is gaan uitmaken van het landschap.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009, 10 juni 2011 en 22 juni 2012 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010, 2 augustus 2011 en 27 juli 2012).

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS

16 -01- 2014